

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 260/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Petrom Troščákom, advokátom, Hlavná 50, Prešov, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 18Co/63/2022-525 zo 17. januára 2023 a postupu Okresného súdu Humenné v konaní sp. zn. 6C/20/2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 29. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia (i) základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu o prerušení civilného konania, ktoré žiada zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v civilnom spore s tým, že okresnému súdu bude prikázané konať bez zbytočných prietahov a sťažovateľovi bude priznané finančné zadosťučinenie 2 000 eur.

II.

2. Žalobkyňa sa žalobou z 31. mája 2020 proti sťažovateľovi domáha vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v ktorej okrem iného tvrdí, že do neho patrí hotovosť 34 604,29 eur. Proti sťažovateľovi však bola 19. januára 2022 podaná obžaloba, podľa ktorej sťažovateľ mal túto hotovosť ukradnúť synovi strán sporu. Podľa žalobkyne ak by nebolo v trestnom konaní preukázané, že hotovosť patrila ich synovi, tak ju treba vyporiadať v BSM. Sťažovateľ sa 4. septembra 2020 vyjadril k žalobe a tvrdil, že hotovosť do BSM patrí. Okresný súd nariadil pojednávania na 5. október 2021 a 3. február 2022. Žalobkyňa 17. februára 2022 navrhla konanie

prerušiť do rozhodnutia o obžalobe sťažovateľa, s čím sťažovateľ nesúhlasil. Ďalšie pojednávania boli nariadené na 21. apríl, 7. júl a 26. september 2022.

3. Okresný súd uznesením z 28. septembra 2022 konanie prerušil do právoplatného skončenia konania o obžalobe sťažovateľa, a to podľa § 162 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v konaní oprávnený riešiť. Zastával názor, že v trestnom konaní sa rieši otázka, či hotovosť patrí do BSM alebo poškodenému. Ak by trestný súd sťažovateľa uznal vinným, je zrejmé, že hotovosť do BSM nepatrí. Bolo by nehospodárne v konaní o vyporiadaní BSM opakovať rovnaké rozsiahle dokazovanie, ako sa vykonáva v trestnom konaní. Okresný súd zdôraznil, že podľa § 193 CSP je viazaný rozhodnutím o tom, či bol spáchaný trestný čin, ako aj o tom, kto ho spáchal.

4. Proti tomuto uzneseniu sa sťažovateľ odvolal, keďže rozhodnutie v trestnom konaní nemôže mať vplyv na vyporiadaní BSM a rozhodné skutočnosti má posúdiť okresný súd v namietanom konaní, keďže civilný súd nie je viazaný rozhodnutím trestného súdu o vlastníctve hotovosti. Preto nejde o otázku, ktorú rieši súd v trestnom konaní, ale ide o predbežnú otázku, ktorá sa rieši v civilnom spore. Podľa sťažovateľa je neprípustné, aby civilný súd nevykonal k otázke vlastníctva hotovosti dokazovanie a konanie prerušil s tým, že bude čakať na skončenie trestného konania a predbežné posúdenie preberie z trestného konania. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením krajský súd uznesenie okresného súdu potvrdil. Stotožnil sa s tým, že v trestnom konaní sa rieši otázka významná pre rozhodnutie o vyporiadaní BSM a v tomto konaní sa vykonáva dokazovanie zhodné s tým, ktoré by okresný súd vykonal na zistenie vlastníctva hotovosti v namietanom konaní. Preto je správne a hospodárne vyčkať na výsledky trestného konania. Na rozdiel od okresného súdu krajský súd poukázal na § 164 CSP, podľa ktorého ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie.

III.

5. Podľa sťažovateľa uznesenie krajského súdu nie je dostatočne odôvodnené a svojvoľne interpretuje právnu normu. Trestný súd môže posúdiť otázku vlastníckeho práva k hotovosti len predbežne, a nie s konečnou platnosťou, tak ako to tvrdí okresný a krajský súd. Krajský súd si nesprávne vyložil § 193 CSP, pretože z neho vyplýva, že civilný súd je viazaný rozhodnutím trestného súdu o tom, že bol spáchaný trestný čin, a o tom, kto ho spáchal. Civilný súd teda nie je viazaný rozhodnutím trestného súdu o tom, ako vyrieši otázku vlastníckeho práva k hotovosti. Je neprípustné, aby civilný súd nevykonal dokazovanie k otázke vlastníckeho práva k hotovosti a konanie prerušil s tým, že bude čakať na to, ako túto otázku iba predbežne posúdi trestný súd a toto jeho posúdenie preberie do svojho konania.

6. Sťažovateľ považuje dĺžku konania v trvaní troch rokov za neprimeranú. Zvýrazňuje nečinnosť okresného súdu v spore, ktorý nie je skutkovo či právne náročný a v ktorom nijak neprispel k priesťahom. Namíeta, že postup okresného súdu nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty právoplatným skončením veci, ale konanie predlžuje. Okrem toho okresný súd spôsobil priesťahy prerušením konania, keďže trestný súd nerieši otázku, ktorá má význam pre civilné konanie.

IV.

7. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou (III. ÚS 391/09). Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07).

8. Ústavná sťažnosť je v podstate identická s odvolacou argumentáciou sťažovateľa. Úlohou ústavného súdu pri posudzovaní namietaného uznesenia krajského súdu nebolo preskúmať správnosť právnych záverov krajského súdu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na posúdenie otázky, či sa krajský súd s odvolacími dôvodmi sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či výklad právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu, a teda či je uznesenie krajského súdu ústavne akceptovateľné. Krajský súd zotrval na závere okresného súdu o dôvodnosti prerušenia konania, pričom na rozdiel od okresného súdu tento záver odôvodnil § 164 CSP.

9. Sťažovateľ netvrdí, že by v trestnom konaní nebola riešená otázka vlastníctva hotovosti, pričom je zrejmé, že táto otázka sa bude nevyhnutne riešiť aj v konaní o vyporiadanie BSM. Preto záver krajského súdu o tom, že v trestnom konaní sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre vyporiadanie BSM, sa nejaví ako zjavne mylný. V tejto súvislosti je rozhodujúce znenie § 164 CSP, ktoré umožňuje konanie prerušiť pri zistení, že v inom konaní sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre konanie. Dokazovanie v trestnom konaní na zistenie skutočností pre právny záver o vlastníctve spornej hotovosti vykazuje prvky potenciality významu pre konanie o vyporiadanie BSM. Preto nemožno dospieť k záveru, že by namietané rozhodnutie bolo výsledkom zjavného právneho omylu pri výklade permissívnej procesnej normy § 164 CSP. Rozhodnutia okresného a krajského obsahujú dôvody postupu spočívajúceho v prerušení konania, pričom tieto dôvody nemožno považovať za zjavne nesprávne. Preto nemožno dospieť k tomu, že by týmto procesným rozhodnutím došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavná sťažnosť je v tomto rozsahu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

10. Nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov zarúčeného (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01, I. ÚS 66/02). Zjavne neopodstatnená je námietka porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ak celková doba konania pred súdom a postup súdu nesignalizujú reálnu možnosť zbytočných priesťahov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer a intenzita namietaných pochybení alebo nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (I. ÚS 188/2019).

11. Konanie o vyporiadanie BSM trvá v čase podania ústavnej sťažnosti ani nie tri roky. Okrem toho konanie neinicioval sťažovateľ, ale žalobkyňa, pričom žaloba bola sťažovateľovi doručená v auguste 2020. Stav právnej neistoty sťažovateľa tak v čase podanie ústavnej sťažnosti trvá približne dva a pol roka, počas ktorých okresný súd vykonal viacero pojednávanií. Okrem toho spory o vysporiadanie BSM sa obvykle vyznačujú skutkovou náročnosťou, ktorá vyplýva z toho, že je potrebné zistiť rozsah spoločného majetku strán, ktorý bol nimi nadobudnutý za dlhšie obdobie trvania manželstva a ktorý sa môže prelínať s ich výlučným majetkom alebo majetkom iných rodinných príslušníkov.

12. Aj v konaní sťažovateľa je zrejmé, že je daná určitá miera skutkovej náročnosti, keďže rozhodné otázky sú aj predmetom trestného konania. Skutkovo náročné konanie v čase podania ústavnej sťažnosti netrvá tak dlho, že by to odôvodňovalo záver o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Postup okresného súdu, ktorý vykonal viacero pojednávanií a konanie naposledy prerušil, s ohľadom na celkovú dĺžku konania nemožno považovať za odporujúci ústavným právam sťažovateľa. Preto je ústavná sťažnosť v rozsahu proti postupu okresného súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá. Tento záver však nebráni v tom, aby si sťažovateľ v prípade pretrvávania prietáhov uplatnil nárok na ochranu ústavných práv ďalšou ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2023

Robert Šorl
predseda senátu